

Zelfstandig en ziek

- [Arbeidsongeschiktheidsverzekering via een verzekeringsmaatschappij](#)
- [Solidair fonds](#)
- [Vrijwillige verzekering UWV](#)
- [Alternatieven](#)
- [In schema](#)
- [Meer informatie](#)

Een werknemer is via zijn werkgever verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Een zelfstandige betaalt geen premie voor de werknemersverzekeringen en heeft daarom geen recht op een uitkering bij bijvoorbeeld ziekte. Als zelfstandige ben je dus niet verplicht of automatisch verzekerd tegen het inkomstenverlies dat ontstaat als je (langdurig) ziek/arbeidsongeschikt wordt. Een griep overbrug je waarschijnlijk gemakkelijk met wat spaargeld, maar kun je dit ook opvangen als je je been breekt en enkele maanden uit de running bent? En wat doe je als je volledig arbeidsongeschikt raakt en nooit meer kunt werken?

Er komt waarschijnlijk vanaf 2026 een verplichte AOV voor zelfstandigen. Dit wordt overwogen, omdat nu minder dan 20% van de ondernemers een verzekering heeft tegen inkomensverlies bij ziekte. Je kunt het risico verzekeren via een arbeidsongeschiktheidsverzekering, maar er zijn ook andere opties en combinaties mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan deelname aan een solidair fonds, een vrijwillige verzekering bij het UWV, sparen of een deeltijdbaan in loondienst. Stel jezelf de volgende vragen om inzicht te krijgen in je behoeftes:

- **Hoe lang kun je zonder inkomen?** Wil je een wachttijd, ook wel een eigen risico termijn genoemd? Dit is de periode die je zelf moet overbruggen totdat de uitkering begint.
- **Hoeveel heb je nodig?** Bedenk dat het een noodvoorziening is: bepaal hoeveel je maandelijks nodig hebt om te kunnen leven.
- **Hoe lang wil je dat de uitkering voortduurt?** Er zijn verzekeringen met een maximale termijn van uitkeren.
- **Ben je gezond?** Heb je al medische klachten, dan kan een premie hoger uitvallen of een verzekering kan geweigerd worden.
- **Heb je een zwaar beroep?** Bij een reguliere AOV wordt voor de premieberekening gekeken naar welk beroep je uitoefent.
- **Loop je extra risico?** Doe je aan extreme sporten, zoals wintersport? Je kunt ervoor kiezen om deze risico's uit te sluiten, zodat de maandelijksse premie lager wordt.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering via een verzekeringsmaatschappij

Regulier

Een arbeidsongeschiktheidsverzekering kan je inkomensverlies opvangen bij ziekte. Je spreekt zelf af wat je wachttijd is. Deze is meestal minimaal zes weken en maximaal twee jaar. Hoe langer de wachttijd, hoe lager de maandelijksse premie. De hoogte van de premie is verder afhankelijk van je leeftijd, je arbeidsduur en het beroep. De hoogte van de eventuele uitkering spreek je af met de verzekeringsmaatschappij. Daarnaast kun je zelf bepalen hoe lang je de uitkering zou willen ontvangen, uiterlijk tot je AOW-leeftijd.

Je kunt de maandelijksse premie flink verlagen door te kiezen voor een lange wachttijd van twee jaar. Je krijgt dan toch een uitkering bij langdurige arbeidsongeschiktheid tot de AOW-leeftijd. Voor de eerste twee jaar kun je dan een andere regeling treffen, zoals sparen of het aansluiten bij een solidair fonds. Het grootste financiële risico heb je dan in ieder geval gedekt.

Vangnet

Zelfstandigen die vanwege ziekte of een kwaal door verzekeringsmaatschappijen voor een reguliere AOV worden geweigerd, kunnen aanspraak maken op een vangnetverzekering bij de verzekeringsmaatschappij waar ze op medische grond zijn afgewezen. Dit geldt ook voor zelfstandigen die bijvoorbeeld vanwege een chronische ziekte alleen tegen een hele hoge premie in aanmerking komen voor een AOV. Voorwaarde is dat deze verzekering binnen 15 maanden na de start van de onderneming afgesloten wordt. De wachttijd van deze verzekering is 12 maanden en de maandelijkse uitkering is maximaal 70% van het minimumloon, gelijk aan het sociaal minimum. Het sociaal minimum is een door de overheid vastgesteld bedrag wat minimaal nodig is om in je levensonderhoud te kunnen voorzien.

Solidair fonds

Samen met een groep deelnemers, kun je een schenkkring vormen. Wanneer een groepslid arbeidsongeschikt wordt, schenkt elke deelnemer een vooraf afgesproken bedrag op de rekening van deze persoon. Hiermee kan deze in zijn dagelijks brood voorzien, vandaar de naam van het meest bekende solidaire fonds: het broodfonds. Al deze fondsen hanteren een maximale periode van uitkeren van twee jaar. Je kunt dit dus combineren met een AOV waarbij je een wachttijd afsprekt van twee jaar. Je kunt dit overwegen omdat de solidaire fondsen vaak een lager maandbedrag hanteren dan een reguliere AOV.

Broodfonds

Dit concept is gebaseerd op vertrouwen; iedere deelnemer moet worden voorgedragen en de groep mag niet groter zijn dan vijftig deelnemers. Elke deelnemer opent een eigen rekening waar maandelijks een vooraf afgesproken bedrag op gestort wordt. De maandelijkse inleg is gekoppeld aan de hoogte van de maandelijkse schenking. De wachttijd is, afhankelijk van het broodfonds waar je in deelneemt, meestal twee tot vier weken.

Nieuwe en vergelijkbare initiatieven

Naast het broodfonds bestaan er nog andere initiatieven, die op een vergelijkbare manier werken. Voorbeelden hiervan zijn FNV, Ziektefonds, SamSam, Voorzieningsfonds en Smartfund. SharePeople is een commerciële aanbieder met een iets ander model. Je betaalt een vast bedrag per maand voor de administratie en daarnaast doneer je aan zieke deelnemers. Je doneert hooguit 6% van je inkomen - en is het percentage zieken op dat moment lager, dan betaal je minder.

Vrijwillige verzekering UWV

Voor startende ondernemers die uit loondienst komen, is het ook mogelijk een vrijwillige verzekering af te sluiten bij het UWV. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat de verzekering binnen één jaar na beëindiging van het dienstverband en binnen 13 weken na de start van de onderneming wordt afgesloten. Als startende ondernemer kun je kiezen uit de ziektewetverzekering en de WIA-verzekering (wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen). Voor de korte termijn, uitkering van maximaal 2 jaar, kies je de ziektewetuitkering. Voor de lange termijn, dus na 2 jaar ziekte, kies je de WIA. Je kunt niet voor de WIA kiezen zonder voor de ziektewetverzekering te kiezen, andersom is wel mogelijk.

Alternatieven

Sparen

Je kunt natuurlijk altijd zelf geld opzij zetten, op bijvoorbeeld een zakelijke spaarrekening. Houd er wel rekening mee dat je vermogensbelasting moet betalen als je boven het zogenaamde heffingsvrij vermogen uitkomt (in 2020: €30.846).

Combinatie van werk in loondienst en werk als zelfstandige

Veel startende ondernemers kiezen bewust voor een combinatie waarbij zij ook nog werken in loondienst. Wanneer je een arbeidsovereenkomst hebt, ben je via je werkgever verplicht verzekerd tegen inkomensverlies. De uitkering die je maandelijks krijgt bij ziekte is minimaal 70% van je

laatstverdiende loon. Wanneer dit lager is dan het sociaal minimum, kun je een toeslag aanvragen. Je kunt er ook een reguliere AOV bij nemen (voor je werk als zelfstandige) om deze uitkering te verhogen.

In schema

	reguliere AOV	Broodfonds	vrijwillige verzekering UWW	vangnetregeling
wachttijd	-	ja	2 dagen	-
acceptatie zonder keuring	nee	ja	ja	nee
zelf te kiezen hoogte verzekerd bedrag	ja	ja	ja	ja
premie aftrekbaar inkomstenbelasting	ja	nee	ja	ja
uitkering belastbaar	ja	nee	ja	ja
opzegtermijn	ja	ja	nee	ja
polis- of administratiekosten	ja	ja	nee	ja
bij uitkering geen premie	nee	ja	ja	nee
indexatie mogelijk	ja	nee	ja	ja
zelf te kiezen maximale uitkeringsduur	ja	nee	nee	ja
zelf te kiezen uitsluitingen	ja	nee	nee	ja
premie afhankelijk van no-claimgedrag zelfstandig ondernemer	ja	nee	nee	ja
hoelang zelfstandig ondernemer bij afsluiten van de verzekering	nee	minimaal 1 jaar	maximaal 13 weken	nee

Meer informatie

- Op de website [BeroepKunstenaar.nl](https://beroepkunstenaar.nl) vind je meer informatie over verzekeren, je ondernemersrisico beperken en over sociale zekerheid.
- [Rijksoverheid: Hoe kan ik mij als zelfstandig ondernemer verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid?](#)
- [Particulier verzekeren via het UWV](#)
- zoek online naar solidaire fondsen. Enkele voorbeelden: [FNV](#), [Broodfonds](#), [SharePeople](#), [Ziektefonds](#), [SamSam](#), [Voorzieningenfonds](#) en [Smartfund](#).
- Nieuws op [Ik ga starten](#) over de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering.